Vught

Raadsvoorstel

Onderwerp	Zon- en windbeleid
Afdeling	Afdeling Ontwikkeling
Datum behandeling in B&W:	5 april 2022
Datum raadsvergadering	19 mei 2022
Nummer	
Documentnummer	INT/22 - 481437
Zaaknummer	Z21 - 239634
Afdelingshoofd	J.J. Finke

Voorstel

1. In te stemmen met de voorgestelde werkwijze om de volgende stap te zetten voor lokale grootschalige opwek van energie op Vughts grondgebied om te komen tot een beleidskader voor zon- en windenergie.
2. In te stemmen met de aanwijzing van de zoekgebieden voor zon- en windenergieprojecten op Vughts grondgebied uit de hoofdkaart van de RES 1.0 en verbeeld in notitie 'Op weg naar een zon- en windvisie voor de gemeente Vught', 2021, op basis waarvan het onderzoek kan worden gestart voor een milieueffectrapportage (MER).
3. Het college te mandateren de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NDR) uit te voeren om vervolgens de PlanMer op te kunnen starten.
4. In te stemmen met het voornemen om te streven naar 100% lokaal eigendom.
5. Voor de NRD en PlanMER het benodigde budget van €150.000 op basis van voorfinanciering vrij te geven als voorbereiding van de plankosten, voor de ontwikkeling van energie zoekgebieden om de besluitvorming voor de eerste stap van de besluitvormingsprocedure voor te bereiden en uit te voeren.

Eerdere besluitvorming

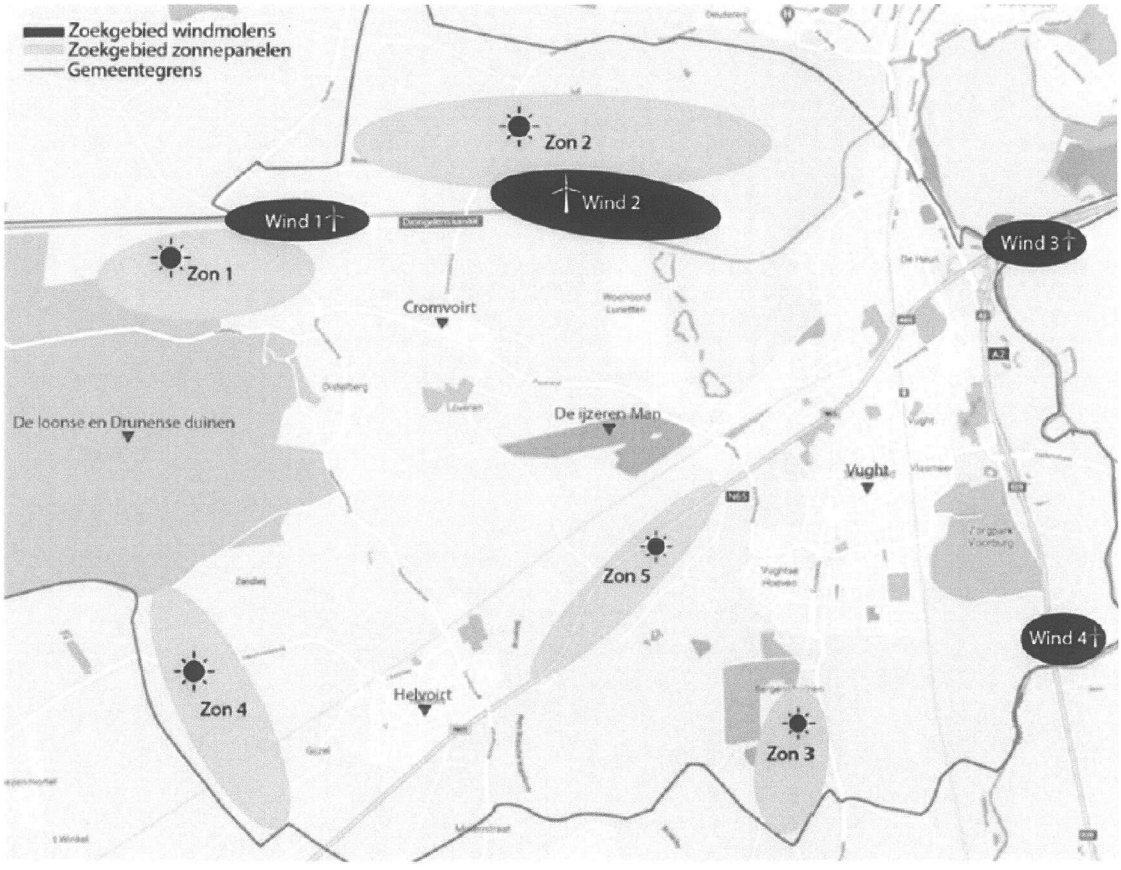
RES 1.0 17 juni 2021

Inleiding

In 2021 is de Regionale Energiestrategie Noord Oost Brabant 1.0 (RES NOB 1.0, hierna: RES) vastgesteld in de gemeenteraad. Hiermee heeft u namens gemeente Vught ingestemd met uw deel van de opgave van Noordoost Brabant als onderdeel van de energietransitie waar Nederland zich in begeeft. De opgave in de RES 1.0 gaat over grootschalige opwek van elektriciteit, energiebesparing en in mindere mate warmte. In de Transitievisie Warmte 2021 is de route voor de grootste energieverbruiker (warmte) opgenomen. In dit raadsvoorstel hebben we het alleen over de opgave uit de RES van grootschalige duurzame energie opwek. Voor wat betreft zonne-energie is daarbij, in het landelijke Klimaatakkoord (2019) en de uitwerking ervan in de RES NOB, afgesproken dat alleen elektrische installaties met een opwekcapaciteit van 15 Kilowatt

(hierna Kw) en meer meetellen. De gemeenten hebben van het Rijk twee jaar de tijd gekregen om hun initiële aanbod verder te concretiseren met wind en zon. Dat moet al in juli 2023 bekrachtigd worden. Deze opgave wacht ook voor Vught. In de RES is namens de gemeente Vught een aantal zoekgebieden opgenomen die nog door uw raad moeten worden vastgesteld, zie figuur 1.

Wanneer u instemt met deze zoekgebieden, vormt dit besluit de basis voor het beleidskader voor wind- en zonprojecten in de gemeente waarna de verfijning van de beleidskaders voor de zoekgebieden volgt middels de PlanMER procedure. De eerste contouren van de zoekgebieden en kaders zijn al met u gedeeld in 2021 in de notitie 'Op weg naar een zon- en windvisie voor de gemeente Vught'. Bij het doorlopen van de NRD en PlanMER procedure worden alleen de negen zoekgebieden van zon- en wind meegenomen. Er zijn geen andere zoekgebieden. Eerder heeft het college een voorkeur uitgesproken voor windzoekgebieden 1 en 4, en om geen gebruik te maken van grootschalige zonnevelden. Dit heeft nog steeds de voorkeur van het college, echter het is juridisch verplicht alle zoekgebieden in kaart te brengen en te analyseren. De Vughtse opgave tot 2030 zou gerealiseerd kunnen worden door het aanleggen van energieparken (zon en/of windenergie) met een vermogen van 0,05 Terawattuur (TWh) of wel 50.000 Megawattuur (MWh/jr). We rekenen op dit moment met de beschikbare cijfers van de RES 1.0 voor het benodigde oppervlak aan zonneweiden en/of windturbines. Een mix van beide vormen is daarbij mogelijk. Bij de realisatie van de Vughtse opgave streven we naar zoveel mogelijk lokaal eigendom. Het liefst 100%. In bijlage 1 vindt u extra informatie over de procesonderdelen en planning om te komen tot een beleidskader voor zon- en windenergie.

Figuur 1 Zoekgebieden zon- en wind, *Uit notitie; Op weg naar een zon- en windvisie voor de gemeente Vught, 2021*

Beoogd effect

Invulling geven aan de energie- en klimaatopgave.

Argumenten

1.1 De visie sluit aan bij de doelstellingen van de RES 1.0, de notitie; Op weg naar een zon- en windvisie voor de gemeente Vught, 2021 en de te verwachten doelen RES 2.0 in juli 2023.

Vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) heeft de gemeente Vught de taak om duurzame elektriciteit op te wekken voor twee tijdshorizons: tot 2030 en tussen 2030 en 2050. Dit heeft impact op onze leefomgeving en vraagt een integrale aanpak. Gemeente, inwoners en stakeholders stellen met de hier voorgestelde werkwijze samen de spelregels vast, gericht op het behoud en het versterken van de landschappelijke kwaliteiten in het creëren van meerwaarde voor de leefomgeving. De zoekgebieden zoals genoemd in de RES 1.0 en de notitie zijn hiervoor de basis omdat deze gebieden zijn aangewezen door uitsluiting van de overige gebieden op ons grondgebied waar het bij voorbaat al niet kan door belemmeringen in wet- en regelgeving. De gebieden die voorliggen moeten een verfijning krijgen om te zien wat er exact kan en wat niet, om de invulling van de RES en onze eigen opgave als gemeente concreet te maken.

2.1 De zoekgebieden uit de RES 1.0 zijn reeds al op hoofdlijnen onderzocht en geven een goede eerste indicatie waar grootschalige energie in potentie zou kunnen landen in onze gemeente.

Daarnaast is er in de notitie 'Op weg naar een zon- en windvisie voor de gemeente Vught', 2021, naar aanleiding van het participatietraject nog een aanvulling gedaan op de zoekgebieden. Hiermee is het aantal zoekgebieden compleet en kunnen we na vaststelling van deze ruwe gebieden verder verfijnen. Dat doen we naar de lokale situatie middels de beleidskaders. Deze kaders komen voort uit de basis van de NRD en de PlanMER, aangevuld met onze eigen ambities op het gebied van lokaal eigendom.

3.1 Het inzetten van een NRD en PlanMER is de benodigde uitwerking voor zon en wind beleid.

Het doel van de MER is om uw raad informatie te geven op basis waarvan u op een later moment keuzes kan maken over de beleidskaders voor zon- en windenergie die de gemeente Vught gaat hanteren. Om het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming van een structuurvisie, is voor bepaalde categorieën op grond van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) voorgeschreven dat eerst een MER op planniveau (een zogenaamde PlanMER) moet worden opgesteld;

- Wanneer een structuurvisie het kader vormt voor een windturbineproject dat bestaat uit drie of meer windturbines met een gezamenlijk opwekkingsvermogen van 15 mega Watt (MW) of meer.
- Voor een zonnepark kan een dergelijke verplichting ook gelden vanwege de status als 'landinrichtingsproject'.
- Daarnaast moet een PlanMER worden opgesteld wanneer door de uitvoering van het plan significant negatieve effecten op de natuurwaarden van omliggende natuurgebieden die deel uitmaken van het Europese natuurnetwerk Natura 2000 mogelijk zijn. Op basis van de eerste twee wettelijke punten hierboven is het opstellen van een PlanMER voor de structuurvisie verplicht. Omdat de zoekgebieden voor wind- en zonprojecten bovendien grenzen aan de Natura2000-

gebieden 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' kan het optreden van effecten op voorhand evenmin worden uitgesloten.

3.2 Los van deze wettelijke noodzaak, biedt het doorlopen van een procedure om de PlanMER op te stellen ook kansen;

• Op basis van de uitkomsten van de PlanMER kan het gemeentebestuur allereerst een goed onderbouwde keuze maken over de vraag of de Vughtse opgave wordt ingevuld met zon- of windprojecten. Ook de zoekgebieden zelf kunnen op basis van de uitkomsten van de PlanMER op een zo objectief mogelijke en zorgvuldige wijze met elkaar worden vergeleken. De uitkomsten van de PlanMER helpen daarmee het gemeentebestuur bij de keuzes die voorliggen.
• Voor de PlanMER moet een wettelijk voorgeschreven procedure worden doorlopen. Dit biedt de gemeente alle gelegenheid om omwonenden, belangenorganisaties en potentiële ontwikkelaars op een actieve wijze te betrekken bij de uiteindelijk te maken keuzes. Hiermee kan het draagvlak voor zon- en windprojecten in de gemeente worden vergroot.
• Door te investeren in een goede onderbouwing van de structuurvisie door middel van de PlanMER, kan later het proces voor het verlenen van de vergunningen voor de zon- en windprojecten worden versneld, omdat de keuzes in het eerdere stadium al goed zijn onderbouwd.

4.1 Omdat energie in de nabije toekomst een steeds belangrijker rol gaat spelen en dit ook een basis levensbehoefte en economische stroom is voor onze inwoners en bedrijven is invloed hierop van groot belang.

Daarom is het voornemen van het college om het aandeel van energie dat in onze gemeente wordt opgewekt zo veel mogelijk in lokale handen moet komen. We gaan hierin bewust verder dan 50% die in het klimaatakkoord is opgenomen en streven naar uiteindelijk 100% lokaal eigendom van lokale energie. We streven hierbij dat de gehele gemeenschap op haar eigen wijze en investeringsgrootte in mee kan doen. Uitgangspunt is dat de projecten voor de gemeenschap breed een positieve bijdrage moet leveren. We onderkennen dat dit niet voor iedereen kan.

5.1 De voorinvestering in de gebiedsontwikkeling grootschalige opwek Vught is benodigd om de NRD en PlanMER op te starten.

De gemeente zal deze voorinvestering terugvorderen bij de planontwikkeling (en rondom grootschalige energie). Dit is gebruikelijk bij dergelijke ontwikkelingen en is vergelijkbaar met andere ruimtelijke ontwikkelingen. Het zijn onderzoeken die hoe dan ook moeten plaatsvinden. Hiermee sorteert de gemeente voor op een tender om de invulling van de opgave onder voorwaarden gedegen vorm te kunnen geven. De voorwaarden worden bepaald door het beleid dat in 2023 aan uw raad ter besluitvorming wordt voorgelegd en waar zowel uw raad als de gemeenschap over geconsulteerd zullen worden. Er zijn diverse actuele voorbeelden waar dit al op een dergelijke wijze plaats vindt of reeds heeft plaats gevonden.

Kanttekeningen

2.1 Het vraagt van de gemeente dat zij in dit traject van de NRD en PlanMER om duidelijke positie.

De gemeente moet duidelijke positie kiezen in de uitvoering van de regionale ontwikkelingen die om ons heen plaats gaan vinden en de eigen opgave gaan omarmen, ondersteund met beleidskaders ten faveure van de inwoners van Vught.

3.1 De PlanMER is een behoorlijke kostenpost. Hier moet rekening mee worden gehouden. Gebruikelijk is dat deze kosten worden doorbelast aan de ontwikkelende partijen.

De verwachting is dat we deze kosten kunnen dekken met Rijksmiddelen uit de meicirculaire. De kosten kunnen daarna verhaald worden bij ontwikkeling van de beoogde zoekgebieden, waarbij de voorkeur van het college voor wind op zoekgebieden 1 en 4 ligt. Dit kan 3-5 jaar duren. Dit is vergelijkbaar bij andere ontwikkelingen met een grondexploitatie.

Financiën

Om de Beleidskaders te concretiseren stellen wij voor de procedure van de Notitie reikwijdte en Detailniveau te volgen, gevold door een PlanMER voor alle zoekgebieden, ten einde de exacte belemmeringen en locaties die geschikt zijn voor wind en zon in beeld te brengen. Hieraan zijn eenmalig plankosten verbonden van ongeveer €150.000,- euro, waarvan we verwachten 30% in 2022 te besteden en 70% in 2023. De Algemene reserve is voldoende in omvang om deze onttrekking te kunnen doen. Om deze kosten te dekken, vragen we de raad om 150.000 euro uit de algemene reserves beschikbaar te stellen. Het betreft hier een voorfinanciering. Naar verwachting komen er nog Rijksmiddelen beschikbaar uit de meicirculaire ten behoeve van duurzaamheid. Als er middelen komen n.a.v. de meicirculaire dan vloeien deze terug naar de algemene reserve. De gemaakte kosten van de PlanMER kunnen later in het proces verhaald worden bij de initiatiefnemers van energieontwikkelingen die plaatsvinden binnen de scoop van deze PlanMER.

Communicatie

In lijn met de Algemene Inspraak- en Participatieverordening van de gemeente Vught zullen wij aansluiten bij de werkwijze die ook voor de omgevingsvisie is gehanteerd. Hierbij worden stakeholders, inclusief inwoners, betrokken bij de ontwikkeling van beleidskaders met het oogmerk alle voor de ontwikkelingen relevante thema's op een juiste en volledige wijze te agenderen. We onderzoeken de mogelijkheid voor het opzetten van een klankbordgroep/denktank met lokale trekkers en expertise. Daarmee consulteren we tevens de gemeenschap. Belangrijk is te melden dat op verschillende momenten in de procedure zienswijzen kunnen worden ingediend. Deze zijn in dit proces niet juridisch bindend en staan ook niet open voor beroep. Het betreft hier immers een beleidskader. Onderdeel van het beleidskader is de wijze waarop er lokaal geparticipeerd kan worden in de energieontwikkelingen. Lokaal eigendom wordt een van de speerpunten.

Vught

Burgemeester en wethouders van Vught,

De secretaris (wnd)	de burgemeester
Mr. P.M.J.C.C. van Lindt	R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):	Ja
Vertrouwelijke bijlage(n):	Nee
Bijlagen onder geheimhouding:	Nee